

Sygnatura akt I ACa 558/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2021 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Sędzia Leon Miroszewski (przewodniczący)

Sędzia Artur Kowalewski

Sędzia Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2021 w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. N.

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakład Karny w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 czerwca 2019 roku, sygnatura akt I C 362/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

III. przyznaje na rzecz adwokata S. T. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 120,00 (sto dwadzieścia) złotych, powiększoną o należny podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Artur Kowalewski Leon Miroszewski Zbigniew Ciechanowicz

I ACa 558/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2019 roku, sygnatura akt I C 362/18, Sąd Okręgowy w Szczecinie w punkcie I. oddalił powództwo A. N. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakład Karny w G. o zasądzenie kwoty 300.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu. W punkcie II. zasądził od powoda na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w punkcie III. przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Szczecinie na rzecz adwokata S. T. kwotę 360,00 złotych, powiększoną o 23% podatek VAT, tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, w punkcie IV. odstąpił od obciążania powoda kosztami sądowymi.

Sąd Okręgowy w ustaleniach faktycznych wskazał, że powód, mający 43 lata, bedzienny kawaler, niemający nikogo na utrzymaniu, wyrokiem z 21 kwietnia 2016 r. Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie został skazany na łączną karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzekł jednocześnie system terapeutyczny jej wykonywania. Wskazał, że z uzasadnienia tego wyroku wynika, że sąd karny ustalił, że powód w momencie popełnienia zarzucanych mu czynów znajdował się w znacznym stopniu ograniczonej zdolności rozpoznania czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Dalej Sąd Okręgowy stwierdził, że powód odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w G., z przerwami łącznie przez 97 dni. Powód cierpi na liczne dolegliwości. Stwierdzono u niego torbiel pajęczynówki na pograniczu okolicy czołowej i ciemieniowej po stronie lewej. Ponadto powód choruje na padaczkę, cierpi na organiczne uporczywe zaburzenia urojeniowe, zaburzenia osobowości z możliwością dekompensacji psychotycznej i zaburzenia zachowania, stany depresyjno-lękowe. Posiada osobowość nieprawidłową, był wielokrotnie hospitalizowany psychiatrycznie, wiele razy podejmował próby samobójcze i dokonywał samouszkodzenia. Rozpoznano u niego zespół zależności alkoholowej. Istniało podejrzenie choroby psychicznej powoda.

W badaniu TK z dnia 20 grudnia 2012 r.; MR głowy z dnia 9 października 2014 r. (zlecający Areszt Śledczy w K.), TK głowy z dnia 16 października 2015 r. (zlecający Areszt Śledczy w K.), TK naczyń mózgowych z dnia 22 lipca 2016 r. (zlecający Aresztu Śledczy w B.) u powoda stwierdzono zmiany zanikowe o charakterze korowym – torbiel pajęczynówki po stronie lewej. Orzeczeniem z dnia 24 czerwca 2014 r. powód zaliczony został przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Z. do stopnia niepełnosprawności – umiarkowanej. Orzeczenie datowano od dnia 7 stycznia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił także, że powód otrzymał w dniu 18 maja 2015 roku pismo, obejmujące opinię sporządzoną przez Ordynatora Oddziału Klinicznego Neurochirurgii Neurotraumatologii Szpitala (...) w K., w którym stwierdzono, że w zakresie opisanych przez powoda objawów chorobowych powinien zostać objęty leczeniem specjalistycznym. W kolejnym piśmie, z 9 listopada 2015 r., podniesiono, że istniejąca u powoda torbiel pajęczynówki w niektórych sytuacjach może powodować objawy nadciśnienia śródczaszkowego w postaci bólu głowy, stanu spowolnienia, a w zaawansowanym okresie nudności, wymiary i zaburzenia świadomości, natomiast nie miała znaczenia dla powstania ww. objawów i najprawdopodobniej była torbielą wrodzoną. Zwapnienia w szyszynce i splotach naczyniastych były fizjologiczne nie mające znaczenia dla rozwoju jakiegokolwiek patologii śródczaszkowej.

W sprawie odbywania kary przez powoda Sąd Okręgowy ustalił, że od 10 listopada 2015 r. był pacjentem oddziału terapeutycznego dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo w pozwanej jednostce. Powód został skierowany do ww. oddziału terapeutycznego decyzją Biura Penitencjarnego Centralnego Zarządu Służby Więziennej z 29 czerwca 2015 r. Przeniesienie nastąpiło z Oddziału Terapeutycznego Zakładu Karnego we W. ze względu na bliższą odległość pozwalającą na zachowanie kontaktów z matką. Skazany został skierowany do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym na wniosek psychologa Aresztu Śledczego w K., zawarty w orzeczeniu psychologiczno-penitencjarnym z 5 marca 2014 r. Stosowna decyzja została w tym zakresie wydana przez Komisję Penitencjarną Aresztu Śledczego w K. 5 marca 2014 r. Podstawą rozstrzygnięcia było zdiagnozowane głębokie zaburzenia osobowości powoda (osobowość chwiejna emocjonalnie typ borderline) z okresowymi dekompensacjami psychotycznymi, skłonności do zachowań gwałtownych, samoagresywnych i agresywnych oraz uzależnienie od alkoholu.

W trakcie pobytu w oddziale terapeutycznym Zakładu Karnego w G., powód wielokrotnie wyjeżdżał do innych jednostek penitencjarnych – Aresztu Śledczego w K. czy Aresztu Śledczego w B. - w związku z leczeniem po samouszkodzeniu lub celem wzięcia udziału w czynnościach procesowych. Powód zainicjował kilkanaście spraw sądowych, nadto w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności kilkadziesiąt razy dokonywał aktów autoagresji (w postaci pocięć, połyków, protestów głodowych, zatrucie lekami). Zachowania autoagresywne skazanego miały charakter instrumentalny i manipulacyjny, były nastawione na osiągnięcie określonego celu – wymuszenia korzystnej

dla siebie decyzji administracji ZK, przetransportowanie do innej jednostki penitencjarnej itd. Powyższe Sąd ustalił na podstawie opinii psychologicznych, dokumentacji medycznej i zeznań świadków.

Sąd Okręgowy ustalił również, że w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym powód konsekwentnie odmawiał udziału w zajęciach oddziaływania terapeutycznego. Koncentrował się jedynie na związanych ze swoim udziałem czynnościach procesowych. W dniu 8 czerwca 2017 r. w celi nr 434 oddziału C IV, wchodzącego w skład oddziału terapeutycznego dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzono chorych, doszło do pobicia powoda przez współosadzonego – S. O.. Powód w tym dniu został przetransportowany do ww. celu z celi nr 435 na czas nieobecność współosadzonego (powód objęty był wzmożonymi oddziaływaniami w ramach profilaktyki presuicydalnej i z uwagi na zachowanie nie mógł pozostać sam w celi mieszkalnej). Powoda skierowano na konsultację medyczną, w wyniku której nie stwierdzono żadnych poważniejszych obrażeń (zauważono rozciętą śluzówkę wargi dolnej o długość ok. 0,5 cm oraz gojące się zadrapania na lewym policzku). Z konsultacji chirurgicznej powód zrezygnował z uwagi na wcześniejsze dokonanie połyku ciała obcego. Obaj osadzeni zostali skierowani na rozmowy psychologiczne.

W czasie pobytu w ZK G. powód poddawany był ponad 30 badaniom i konsultacjom psychologicznym, m.in. w dniu 21 czerwca 2013 r., 2 lipca 2013 r., 8 lipca 2013 r., 16 listopada 2015 r., 8 stycznia 2016 r., 12 stycznia 2016 r., 13 stycznia 2015 r., 6 maja 2016 r., 11 maja 2016 r., 16 maja 2016 r., 20 maja 2016 r., 27 maja 2016 r., 22 lipca 2016 r., 29 lipca 2016 r., 2 sierpnia 2016 r., 10 sierpnia 2016 r., 17 sierpnia 2016 r., 6 października 2016 r., 8 maja 2017 r., 15 maja 2017 r., 19 maja 2017 r., 22 maja 2017 r., 6 czerwca 2017 r., 8 czerwca 2017 r., 21 czerwca 2017 r., 8 lutego 2018 r., 12 lutego 2018 r., 15 lutego 2018 r., 16 lutego 2018 r., 21 lutego 2018 r., 8 czerwca 2017 r., 27 maja 2016 r., 12 stycznia 2016 r.

A. N. przez cały okres pobytu w ZK był objęty odpowiednią opieką psychologiczną, przeprowadzono z nim liczne rozmowy psychologiczne o charakterze psychokorekcyjnym, wspierającym, tonującym, wyjaśniającym i informacyjnym. Powód pozostawał również objęty wzmożonymi oddziaływaniami w ramach profilaktyki presuicydalnej drugiego rzędu.

Powód w trakcie pobytu w jednostkach penitencjarnych był wielokrotnie hospitalizowany w Oddziałach Chirurgicznych z powodu samouszkodzeń. Ostatni pobytu odnotowany był w dniach 29 marca 2017 r. do 5 maja 2017 r. w Oddziale Chirurgicznym Szpitala Aresztu Śledczego w K. z ustalonym rozpoznaniem: samouszkodzenie – ciała obce w przewodzie pokarmowym. Oklejone wielokrotne perforacje jelita cienkiego. Stan po licznych laparotomiach z powodu ciał obcych. Padaczka w wywiadzie. Organiczne zaburzenia osobowości i zachowania. W wywiadzie również pobytu w Oddziale Psychiatrii Sądowej Szpitala AŚ w K., gdzie miał wykonane badanie TK mózgowia, które uwidocznilo torbiel pajęczynówki. Ponadto w październiku 2015 r. konsultowany był przez neurologa. Osadzony skarżył się na nawracające bóle głowy, zaburzenia widzenia o typie mroczków przed oczami. W wyniku konsultacji ustalono rozpoznanie: Torbiel pajęczynówki na sklepieniu płata czołowego lewego. Podejrzanie padaczki. Leczony objawowo.

Co do innych postępowań Sąd Okręgowy ustalił, że wyrokiem z 14 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. akt I C 144/14, w sprawie z powództwa A. N. przeciwko Skarbowi Państwa – reprezentowanemu przez Dyrektora Aresztu Śledczego w G., Dyrektora Aresztu Śledczego w Z., Dyrektora Aresztu Śledczego w K., Dyrektora Zakładu Karnego w G. i Dyrektora Zakładu Karnego nr (...) we W., w pkt I – zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.000,00 zł; w pkt II – w pozostałej części powództwo oddalił; zaś w pkt III – V orzekł o kosztach postępowania w sprawie.

Przedmiotem postępowania było naruszenie przez pozwanych dóbr osobistych powoda i tym samym powstanie po jego stronie krzywdy związanej z niewdrożeniem terapeutycznego systemu odbywania kary pozbawienia wolności, zapewnienia powodowi warunków odbywania kary pozbawienia wolności, dostępu do opieki psychiatrycznej i psychologicznej – ustalenia czy było wystarczające z uwagi na stan zdrowia powoda oraz czy umożliwilo mu właściwe oddziaływanie resocjalizacyjne, a nadto jakie były skutki w sferze zdrowia powoda związane z niezastosowaniem wobec niego terapeutycznego systemu odbywania kary pozbawienia wolności. Zakresem postępowania objęto m.in. okres pobytu powoda w Zakładzie Karnym w G. od 19 czerwca 2013 r. do 9 lipca 2013 r. Wyrok jest prawomocny.

Mając na uwadze dokonane ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo nie zasługuje. Roszczenie powoda zakwalifikował jako żądanie zadośćuczynienia związanego z doznaną krzywdą za naruszenie jego dóbr osobistych do jakiego miało dojść w związku z jego pobytem w Zakładzie Karnym w G.. Naruszenie to związane miało być z brakiem zagwarantowania powodowi odpowiedniej opieki medycznej i terapeutycznej, pobicia powoda przez współosadzonego, do którego doszło 8 czerwca 2018 r., a także niezapewnieniu mu właściwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Przywołał podstawy z art. 417 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., jak również przepisach art. 23 oraz art. 24 k.c.

Wskazał Sąd I instancji, że przedmiotem sporu co do zasady nie był objęty fakt pobytu powoda A. N. w ramach odbywanej kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w G., natomiast kwestią sporną okazało się m.in. to, czy powód istotnie pozbawiony był koniecznej dla siebie opieki medycznej świadczonej w ramach pozwanej jednostki penitencjarnej z uwagi na występujące u niego dolegliwości zdrowotne.

Na wstępie Sąd Okręgowy odniósł się do zarzuty pozwanego powagi rzeczy osądzonej, odnoszonej do sprawy przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, sygn. akt V ACa 461/17 (przednio przed Sądem Okręgowym w Gliwicach, sygn. akt I C 144/14) – ze względu na zawisłość sporu. Stwierdził, że w wymienionej sprawie powód dochodził roszczeń o zapłatę zadośćuczynienia od pozwanego Zakładu Karnego w G. związanego z pobytem w tej jednostce w ramach odbywania kary pozbawienia wolności, jednakże wywodził swoją krzywdę z niewdrożenia wobec niego terapeutycznego systemu odbywania kary pozbawienia wolności, albowiem – jak twierdził – gdyby taki system wdrożono i gdyby resocjalizacja przebiegła prawidłowo miały szansę na opuszczenie zakładu karnego i podjęcie normalnego życia w warunkach wolnościowych. W niniejszej sprawie powód wskazał, jako podstawę faktyczną roszczenia, okoliczności odmienne, tj. działania i zaniechania pozwanego przejawiające się m.in. w braku zapewnienia mu kompleksowej diagnostyki i leczenia w warunkach szpitalnych, braku należytego nadzoru nad wykonywaniem kary i dopuszczeniu do dokonania samookaleczeń oraz pobicia powoda przez współwięźnia, jak i niezapewnieniu mu odpowiednich warunków odbywania kary. Dodatkowo, odmienności obu powództw nie niweczył fakt, iż częściowo – zgodnie z pierwotnym stanowiskiem strony powodowej, które w toku procesu uległo jednak doprecyzowaniu – dotyczyły one tych samych okresów pobytu powoda w Zakładzie Karnym (19 czerwca 2013 r. – 9 lipca 2013 r.). Porównując zatem zakres obu postępowań Sąd I instancji stwierdził nie zachodzi przesłanka tożsamości przedmiotu rozpoznania sprawy, a tym samym nie było podstaw do odrzucenia pozwu.

Przystępując do merytorycznego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy uznał, że powód nie zdołał wykazać zaistnienia przesłanek warunkujących odpowiedzialność deliktową pozwanego, jak również odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych. Nie udowodnił, że w wyniku bezprawnego działania bądź zaniechania pozwanego, doznał jakiegokolwiek krzywdy uzasadniającej wypłatę żądanych w pozwie kwot.

Dalej Sąd Okręgowy stwierdził, że od dnia 1 września 2004 r. istnieją dwa reżimy odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa. Po pierwsze, odpowiedzialność szczególna unormowana w art. 417 k.c. – art. 417² k.c., które to przepisy regulują odpowiedzialność deliktową Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, a także innych państwowych i komunalnych osób prawnych, wyłącznie za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej i tylko w tym zakresie wyłączają stosowanie przepisów ogólnych o odpowiedzialności za cudze czyny, tj. art. 416 k.c., art. 427 k.c. i art. 429 k.c. - 430 k.c. Po drugie, odpowiedzialność oparta o ogólne zasady odpowiedzialności deliktowej osób prawnych, która obejmuje odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną w inny sposób niż przy wykonywaniu władzy publicznej. Powód wiązał żądanie zapłaty zadośćuczynienia z faktem odbywania przez niego kary pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego dobra osobiste, w tym jego zdrowie. Ta sfera działalności publicznej musi być uznana za wykonywanie władzy publicznej, albowiem nie należy ona do sfery aktywności innych podmiotów i charakteryzuje ją władcze działanie funkcjonariuszy publicznych (służby więziennej). Z tego względu odpowiedzialność pozwanego Skarbu Państwa za powstałą szkodę wyrządzoną w związku z wykonywaniem kary pozbawienia wolności podlegały ocenie przez pryzmat przepisu art. 417 k.c.

Dalej prowadząc analizę Sąd Okręgowy stwierdził, że przepis art. 448 k.c., jest ściśle związany z przepisami art. 23 i 24 k.c. Przepis art. 24 § 1 k.c., przewiduje, iż osoba, której dobra osobiste zostały naruszone może żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny na zasadach określonych w kodeksie cywilnym. Przepis ten odsyła więc do dyspozycji przytoczonego już wcześniej art. 448 k.c. Dalej Sąd I instancji stwierdził, że kluczową przesłanką roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie dóbr osobistych cudzym działaniem jest ustalenie faktycznego wystąpienia owego naruszenia. Wskazał, że odpowiedzialność deliktowa wchodziłaby w rachubę tylko wtedy, gdyby zostało udowodnione, że powód faktycznie przebywał w warunkach, które nie odpowiadały powszechnie przyjętym warunkom odbywania kary pozbawienia wolności w zakresie leczenia, a nadto, iż doznał on uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 k.c.) w wyniku zawinonego zaniechania funkcjonariuszy pozwanego. Przepis art. 445 § 1 k.c. normuje w tym zakresie instytucję zadośćuczynienia, rozumianego jako forma rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej (krzywdy), która przejawia się w ujemnych doznaniach (cierpieniach) fizycznych i psychicznych wywołanych uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie zdołał wykazać żadnej przesłanki odpowiedzialności deliktowej strony pozwanej z art. 417 k.c. ani też tego, by na skutek działania pozwanego doszło do naruszenia jakichkolwiek jego dóbr osobistych. Nie została spełniona przede wszystkim przesłanka wykazania działania lub zaniechania wyrządzającego szkodę, a tym bardziej przesłanka bezprawności takiego działania lub zaniechania pozwanego, które dawałoby możliwość ustalenia odpowiedzialności deliktowej pozwanego oraz uzasadniałyby żądanie zapłaty zadośćuczynienia w związku z naruszeniem dóbr osobistych. Sam powód nie wykazał, że pozwany nie zapewnił mu właściwej opieki medycznej w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zgodził się z pozwanym, że zalecenia wynikające z treści wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieście były w rzeczywistości realizowane zanim ten wyrok został wydany, gdyż powód został zakwalifikowany do systemu terapeutycznego na 2 lata przed ogłoszeniem ww. orzeczenia – na mocy decyzji komisji penitencjarnej. Powód trafił zatem do jednostki penitencjarnej realizującej system terapeutyczny. Przez cały okres pobytu u pozwanego powód objęty był opieką psychologiczną – w tym zakresie przeprowadzano z nim liczne rozmowy o charakterze psychokorekcyjnym, wspierającym, tonującym, wyjaśniającym i informacyjnym. W latach 2013 – 2018 w ramach samego Zakładu Karnego w G. powód poddawany był ponad 30 badaniom i konsultacjom psychologicznym, za każdym razem, gdy istniała taka potrzeba. Dodatkowo, z uwagi na liczne akty samoagresji, powód objęty został wzmożonymi oddziaływaniami w ramach profilaktyki presuicydalnej drugiego rzędu (m.in. nie pozostawał sam w celi). Według Sądu I instancji przez cały okres pobytu u pozwanego powód traktowany był z poszanowaniem praw i godności osobistej. Nie zostało wydane w stosunku do niego żadne zaświadczenie dotyczące konieczności udzielenia mu natychmiastowej opieki szpitalnej (co aktualizowałoby dyspozycję z art. 115 k.k.w.). Podczas całego okresu osadzenia w pozwanej jednostce powód miał zapewnioną pełną i profesjonalną opiekę lekarską – obejmującą także możliwość konsultacji specjalistycznych (m.in. kierownikiem ambulatorium ZK w G. był lekarz o specjalizacji – neurolog). Z notatek funkcjonariuszy strony pozwanej wynika, że w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym powód konsekwentnie odmawiał udziału w zajęciach oddziaływania terapeutycznego, a jedynie koncentrował się na związanych ze swoim udziałem czynnościach procesowych (zainicjowanych 17 spraw cywilnych), co stanowi o niekonsekwencji podnoszonych przez niego twierdzeń w niniejszej sprawie.

Zaznaczył Sąd Okręgowy, że powód – wbrew swojej argumentacji - nie wykazał, które konkretnie badania były przeprowadzone w stosunku do niego nieprawidłowo, jak powinny one być przeprowadzone, jaki powinien być ich zakres, a także jakie ewentualne ujemne skutki podniósł ze względu na braki w opiece medycznej. Dokumentacja medyczna załączona przez powoda dotyczyła leczenia w innych jednostkach, a z ich treści wynika, że powód wielokrotnie poddawany był badaniom specjalistycznym m.in. tk. głowy, czy naczyń mózgowych w K., G., R., B. na zlecenie Aresztów Śledczych w K. czy B. (potwierdziły one występujące u powoda zmiany zanikowe o charakterze korowym – torbiel pajęczynówki po stronie lewej). Słusznie zdaniem Sądu Okręgowego wskazywał pozwany, że warunki odbywania kary pozbawienia wolności i leczenie powoda, przy uwzględnieniu specyfiki funkcjonowania zakładów karnych, a także obowiązujących przepisów dotyczących kary pozbawienia wolności, były dostosowane do

stanu zdrowia powoda i zapewniały mu dostęp do stosownej opieki lekarskiej. Leczenie powoda miało przy tym charakter kompleksowy. Sąd I instancji zauważył także, że z przedłożonych przez powoda opinii w zakresie konsultacji schorzenia neurochirurgicznego wynika, że opisywana przez niego torbiel pajęczynówki nie jest tzw. torbielą wysokociśnieniową, lecz torbielą wrodzoną, która nie stanowi zagrożenia dla życia. Takie schorzenie nie podlega operacji. Torbiel w formie występującej u powoda – zgodnie z twierdzeniami opiniujących - nie miała znaczenia dla powstania objawów w postaci m.in. bólu głowy, stanu spowolnienia, a w zaawansowanym okresie nudności, wymiotów i zaburzeń świadomości. Z kolei zwapnienia w szyszynce i spłotach naczyńniastych były fizjologiczne nie mające znaczenia dla rozwoju jakiegokolwiek patologii śródczaszkowej. Zdaniem Sadu niewystarczające dla poparcia argumentacji strony powodowej okazało się samo wymienienie form terapii, którym podlegać powinien powód, bez konkretnego i szczegółowego uzasadnienia przyjętego stanowiska (argumentacja była bardzo ogólna). Nie mogło stanowić podstawy formułowania zarzutów przeciwko pozwanemu. Powód nie wykazał na czym wskazywane przez niego leczenie miałyby polegać i czemu miałyby służyć, a także by było ono konieczne. Bezzasadne są zatem twierdzenia, iż powód powinien być poddany dodatkowym badaniom, bez względu na dotychczasową opiekę lekarską oraz przeprowadzoną diagnostykę. Powód nie zawnioskował także o przeprowadzenie ewentualnych dalszych dowodów, które pozwoliłyby na stwierdzenie, iż istotnie opieka lekarska świadczona pozwanemu okazała się w jakikolwiek sposób niepełna bądź nieprawidłowa zaś wniosek o powołanie biegłych z zakresu medycyny zmierzał do ustalenia faktów, które w kontekście żądania pozwu naruszają dyspozycję przepisu art. 227 k.p.c.

Dodatkowo Sąd Okręgowy zauważył, że powód w trakcie pobytu w oddziale terapeutycznym Zakładu Karnego w G. wielokrotnie wyjeżdżał do innych jednostek penitencjarnych – Aresztu Śledczego w K. czy Aresztu Śledczego w B. w związku z leczeniem po samouszkodzeniu lub celem wzięcia udziału w czynnościach procesowych. Na stan ogólny stanowią powoda wpływały także popełniane przez niego wielokrotnie zachowanie na własną szkodę. W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności powód wielokrotnie dokonywał aktów autoagresji (w postaci pocięć, połyków, protestów głodowych, zatrucie lekami). Osadzenie powoda w warunkach szpitalnych nie było jednocześnie możliwe, gdyż w polskim systemie penitencjarnym nie ma możliwości odbywania kary pozbawienia wolności w szpitalu, a jedynie doraźnie i tymczasowo – w przywiezionych szpitalach. Pozwana jednostka pozbawiona była jakichkolwiek możliwości przeciwdziałania wskazanym zachowaniom powoda, skoro z reguły były one intencjonalne, nastawione na osiągnięcie określonego celu – wymuszenia korzystnej dla siebie decyzji administracji ZK, przetransportowanie do innej jednostki penitencjarnej itd. (notatka z dnia 8 maja 2018 r.) Powód w żaden sposób nie zaprzeczył tym okolicznościom. Zdaniem Sądu powód w niniejszej sprawie nie wykazał okoliczności braku zapewnienia prawidłowej opieki medycznej podczas pobytu w Zakładzie Karnym w G..

Kolejno Sąd Okręgowy ocenił, że nie sposób uznać, by pozwany ponosił odpowiedzialność za pobicie powoda w dniu 8 czerwca 2017 r. przez współosadzonego S. O. (brak należytego nadzoru). W sprawie tego zdarzenia przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego ustalono, że zdarzeniu nie można było zapobiec. Sami osadzeni związani przedmiotowym incydentem nie wykazywali i nie zgłaszali uprzednio jakichś wzajemnych niechęci, które pozwoliłyby na ustalenie bezzasadności umieszczenia ich we wspólnej celi oraz ryzyka zaistnienia konfliktu. Z notatki służbowej z dnia 20 czerwca 2017 r. wynika, że do momentu zajścia uczestnicy nie zgłaszali konfliktu. W dniu poprzedzającym zdarzenie osadzeni również przebywali razem w celi i nie zgłaszali sytuacji trudnych, czy konfliktowych. Sam przebieg zdarzenia relacjonowany przez osadzonych był również od siebie rażąco sprzeczny – powód wskazywał, że został zaatakowany przez osadzonego O., który uderzył go w twarz i w głowę, kiedy ten próbował przekazać oddziałowemu, że chce wyjść z celi mieszkalnej. Podawał również, że skazany O. nazwał go w sposób wulgarny, był wobec niego agresywny. Kiedy skazany N. chciał zakończyć rozmowę i opuścić celę, osadzony O. wściekł się i go uderzył. Natomiast S. O. wyjaśnił, że gdy skazany A. N. przyszedł do niego do celi to od początku był wobec niego agresywny werbalnie, ubliżał mu, wówczas kazał powodowi zadzwonić domofonem po oddziałowego. Kiedy oddziałowy się nie pojawiał skazany powód miał się zniecierpliwzić i zacząć uderzać w drzwi celi pięściami, co rozzłościło S. O., który przyznał, że wtedy go uderzył. Jak twierdził, chciał oduczyć N. tego typu zachowań, gdyż nie pozwoli, aby ktoś mu ubliżał.

Powód w żaden sposób nie wykazał, że informował służbę więzienną o negatywnych i agresywnych postawach współwięźniów w stosunku do niego, które ostatecznie pozwoliłyby na uniknięcie zdarzenia z 8 czerwca 2017 r.

Zauważył także Sąd Okręgowy, że zachowanie S. O. spotkało się z właściwą reakcją zakładu karnego. W notatce sporządzonej po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wskazano, że: 1) uczestników zdarzenia właściwie odizolowano od siebie, 2) zapewniono im konsultację medyczną, 3) ustalono wstępne okoliczności, przebieg oraz czas trwania zdarzenia, a także rolę poszczególnych uczestników jego przebiegu, a nadto 4) uczestników objęto stosownymi oddziaływaniami wychowawczymi, adekwatnymi do ujawnianych faktów oraz skierowano do psychologa w celu przeprowadzenia oddziaływań psychokorekcyjnych i opracowania zaleceń dotyczących dalszego postępowania. Dodatkowo, samego S. O. ukarano dyscyplinarnie, a następnie skierowano przeciwko niemu akt oskarżenia. Wszelkie poczynania zarówno przed jak i po stwierdzeniu zdarzenia, a także po jego zakończeniu, Sąd uznał za adekwatne do zaistniałej sytuacji. Samo zdarzenie, choć zdecydowanie oceniane negatywnie, nie wywołało żadnych skutków w zakresie porządku i bezpieczeństwa jednostki oraz nastrojów panujących wśród skazanych w oddziale mieszkalnym. Miało ono przy tym charakter nagły i nieprzewidywalny. Zgodził się Sąd Okręgowy z pozwanym, że przyczyn tego zdarzenia należy upatrywać w osobowości oraz sposobie funkcjonowania zarówno powoda, jak i współosadzonego S. O., które przyczynić się mogły do utarczki słownej, na skutek której doszło do naruszenia nietykalności cielesnej jednego z uczestników. Powód osadzony został również w celi zgodnie z ogólnymi zasadami łączenia osadzonych.

Za niezasadne Sąd I Instancji uznał zarzuty powoda skierowane przeciwko pozwanemu, że warunki, w których odbywał karę pozbawienia wolności były nieodpowiednie i naruszały jego prawo do godnego odbycia reszty kary. Powód nie przedstawił żadnej szczegółowej argumentacji dla poparcia swoich twierdzeń. Nie jest wystarczające samo podniesienie w tym zakresie zarzutu, konieczne jest wskazanie konkretnych nieprawidłowości w zachowaniu pozwanego w zakresie zapewnienia warunków odbywania kary oraz podjęcie w tym zakresie stosownej inicjatywy dowodowej.

Sąd Okręgowy stwierdził, że wydając rozstrzygnięcie, z uwagi na braki w prezentowaniu przez stronę powodową argumentacji co do ww. kwestii, nie był w stanie dokonać merytorycznej oceny tych okoliczności. Zdaniem Sadu krzywda w przeświadczeniu powoda miałyby wpływać samoistnie z jego doświadczeń w czasie przebywania w pozwanym zakładzie karnym. Twierdzenia powoda nie pozwalają nawet na ustalenie, czy zarzuty dotyczące warunków odbywania kary dotyczą warunków socjalnych czy też innych.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia Sąd Okręgowy stwierdził, że podstawę roszczenia powoda stanowi wskazanie o naruszeniu jego dóbr osobistych podczas przebywania w Zakładzie Karnym w G. w okresie trzech lat wstecz od daty wniesienia pozwu (wyłączony został okres od dnia 19 czerwca 2013 r. do dnia 9 lipca 2013 r. – łącznie 21 dni). Mając na uwadze fakt, iż w niniejszej sprawie pozew wniesiony został przez powoda w dniu 12 marca 2018 r., zaś najdalszy okres podlegający rozpoznaniu datuje się na 10 listopada 2015 r. (zatem po 12 marca 2015 r.), roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

Powód wniósł apelację od tego wyroku zaskarżając go w całości. Wniósł o jego zmianę i uwzględnienie pozwu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy. Wniósł także o zasądzenie kosztów procesu i przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy udzielonej z urzędu.

Wniósł też o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z pisemnej opinii biegłych neurologa, psychiatry, psychologa i okulisty, na okoliczność świadczeń zdrowotnych, leków i terapii adekwatnych do stanu zdrowia powoda, niezapewnienia powodowi przez pozwanego należytej opieki medycznej w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, uniemożliwienia przez pozwanego leczenia neurologicznego powoda, naruszenia dobra osobistego powoda w postaci zdrowia; czy zapewnienie powodowi warunków odbywania kary pozbawienia wolności z takim dostępem do opieki medycznej, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, było wystarczające z uwagi na stan jego zdrowia oraz czy umożliwiało właściwą diagnostykę stanu zdrowia powoda i wdrożenie odpowiednich metod leczenia, z jeźli nie, to jakie są skutki w sferze zdrowia powoda, związane z niezachowaniem wobec niego terapeutycznego systemu odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach szpitalnych zakładu karnego.

Wyrokowi zarzucił:

- 1) Naruszenie prawa procesowego, to jest art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny, choć dowody te zostały naprowadzone na okoliczności sporne i istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, które jednocześnie nie zostały dostatecznie wyjaśnione za pomocą innych dowodów;
- 2) Naruszenie prawa procesowego, to jest art. 278 k.p.c. poprzez niezasięgnięcie opinii biegłych z zakresu medycyny w wypadku wymagającym wiedzy specjalnej dla określenia, czy zapewnienie powodowi warunków odbywania kary pozbawienia wolności z takim dostępem do wiedzy medycznej, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, było wystarczające z uwagi na stan jego zdrowia oraz czy umożliwiała właściwą diagnostykę stanu zdrowia powoda i wdrożenie odpowiednich metod leczenia, a jeżeli nie, to jakie są skutki w sferze zdrowia powoda, związane z niezastosowaniem wobec niego terapeutycznego systemu odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach szpitalnych zakładu karnego;
- 3) Naruszenie prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną analizę materiału dowodowego zgromadzonej w sprawie, która doprowadziła Sąd I instancji do ustalenia, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za pobicie powoda w dniu 8 czerwca 2017 roku przez współosadzonego S. O., choć w tym zakresie pozwany Zakład Karny nie zapewnił powodowi bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary pozbawienia wolności;
- 4) Sprzeczność ustaleń Sądu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, polegającą na przyjęciu, że powodowi zapewniono niezbędne bezpieczeństwo w celu zapobieżenia jego ewentualnym pobiciom, czy samookaleczeniom, choć zupełnie inny stan rzeczy wynika z zeznań Z. M. i M. H.;
- 5) Naruszenie prawa procesowego, to jest art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie przez Sąd w uzasadnieniu wyroku, z jakich przyczyn Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej wymienionym zeznaniom.

W końcowym stanowisku powód nadto podniósł, że Sąd I instancji zastosował niewłaściwą stawkę za pomoc prawną udzieloną przez adwokata wyznaczonego z urzędu, bowiem zastosowanie winien znaleźć § 8 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Częściowo trafne okazały się zarzuty odnoszące się do ograniczenia postępowania dowodowego przez Sąd I instancji. W związku z powyższym Sąd Apelacyjny dopuścił i przeprowadził dowody z opinii biegłych lekarzy: neurologa i psychiatry, formułując tezy dowodowe postanowieniem z dnia 10 czerwca 2020 roku.

Sąd odwoławczy miał na uwadze stwierdzenie Sądu Okręgowego, że powód nie wykazał, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, uzasadniającego zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia. Zważywszy na twierdzenia powoda, który łączył naruszenie jego dóbr osobistych, a w szczególności zdrowia, z niezapewnieniem mu przez pozwanego należytej opieki medycznej w trakcie odbywania przez niego kary pozbawienia wolności, poprzez zaniechanie przeprowadzenia diagnostyki stanu zdrowia oraz wdrożenia odpowiednich metod leczenia, pominięcie wnioskowanych dowodów o zasięgnięcie wiadomości specjalnych nie daje się pogodzić z przyjęciem, że powód swoich twierdzeń nie wykazał.

W apelacji złożony został wniosek o dopuszczenie dowodów z opinii biegłych: neurologa, psychiatry, psychologa i okulisty. Powód nie podniósł w pozwie żadnych twierdzeń wskazujących na wadę wzroku, czy choroby oczu, a więc na konieczność leczenia okulistycznego. Nie przemawia za takim leczeniem stwierdzenie, że powód na skutek powiększającej się torbieli pajęczynówki ma zaburzenia widzenia, bowiem nie wskazuje ono na chorobę oczu.

Podobnie należało ocenić wniosek dowodowy zmierzający do zasięgnięcia opinii biegłego psychologa. W pozwie nie wskazano żadnych twierdzeń przemawiających za wyodrębnieniem schorzeń, czy zaburzeń psychicznych, które wymagałyby oceny pod kątem psychologicznym, a nie tylko psychiatrycznym. Rzecz jasna pozostawała możliwość zasięgnięcia opinii także biegłego psychologa, gdyby z opinii biegłego psychiatry wynikała konieczność uzupełnienia oceny w zakresie stanu zdrowia psychicznego powoda i wymagań co do jego leczenia w związku z tym stanem. Treść opinii biegłego psychiatry na taką konieczność nie wskazywała, a i powód, odnosząc się do tej opinii, na konieczność uzupełnienia dowodów nie wskazał.

Trzeba dodać, że także sama treść wniosków o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z opinii biegłych nakierowana była na wykazanie, że pozwany uniemożliwił powodowi leczenie neurologiczne, nie zaś okulistyczne, czy psychiatryczne. Dopuszczenie dowodu także z opinii biegłego psychiatry podyktowane było podniesieniem faktów poprzedniej hospitalizacji psychiatrycznej oraz wskazaniem na nieprawidłową osobowość powoda.

Przeprowadzone dowody z opinii biegłych neurologa i psychiatry pozwoliły uznać, że zaskarżony wyrok, mimo konieczności uzupełnienia materiału dowodowego, a więc pewnej wadliwości procedowania, po uzupełnieniu postępowania dowodowego, okazał się trafny.

W opinii biegłego neurologa stwierdzono, że warunki odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności podczas jego pobytów w Zakładzie Karnym w G. odpowiadały wymaganiom związanym z dolegliwościami neurologicznymi powoda. W szczególności nie miały one wpływu na torbiel pajęczynówki stwierdzoną u powoda. Treść tej opinii ujawnia bezpodstawność twierdzenia powoda o powiększaniu się torbieli pajęczynówki, bowiem zwraca uwagę na niezmienną wielkość tej torbieli w świetle wielokrotnie powtarzanych badań obrazowych (tomografii komputerowej i tomografii rezonansu magnetycznego), nadto wskazuje na brak potrzeby stosowania jakiegokolwiek leczenia w związku z tym stanem i dalszej diagnostyki.

Z kolei opinia biegłej psychiatry wskazuje, że powód nie cierpi na żadną chorobę psychiczną lub upośledzenie umysłowe. Stwierdzono u niego natomiast zaburzenia osobowości oraz zespół zależności alkoholowej. Jednocześnie biegła stwierdziła, że ponieważ powód w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w G. miał liczne interwencje psychologiczne oraz zapewnioną możliwość korzystania z konsultacji psychiatrycznych, to zasadna jest ocena warunków pobytu w tym Zakładzie Karnym jako odpowiednich dla osoby z zaburzeniami osobowości oraz zespołem zależności alkoholowej. Biegła zwróciła także uwagę, że powód na przestrzeni lat pozostaje bezkrytyczny wobec własnego postępowania, skłonny do zachowań kryminogennych, przedstawia informacje w sposób dla siebie wygodny, nie podejmuje trwałej współpracy terapeutycznej. W takiej sytuacji nie sposób przyjąć, że Zakład Karny w G. uniemożliwił powodowi poddanie się leczeniu psychiatrycznemu.

Powód w wystąpieniu poprzedzającym wydanie wyroku w niniejszej sprawie, a przy tym odnosząc się do wskazanej opinii biegłej z zakresu psychiatrii, nie zakwestionował treści tej opinii, natomiast podkreślił treść orzeczenia Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia wobec powoda z dnia 21 kwietnia 2016 roku, II K 1714/15/S, w którym orzeczono wobec niego terapeutyczny system wykonywania kary pozbawienia wolności, ze wskazaniem celowości wykonywania tej kary w warunkach szpitalnych zakładu karnego. Z samej treści tej argumentacji i powołanego przytoczenia wynika, że orzeczenie co do warunków odbywania kary przez powoda nie obejmowało bezwzględnego wymagania odbywania tej kary w warunkach szpitalnych. W kontekście powołanych wyżej opinii biegłych, wdrożenie w stosunku do powoda systemu terapeutycznego było wystarczające w aktualnym jego stanie zdrowia. Sąd odwoławczy nadto akceptuje dokonane w tym aspekcie rozważania Sądu Okręgowego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne, bez potrzeby ich ponownego przytaczania.

Odnosząc się do kolejnych zarzutów skarżącego należy stwierdzić, że inkryminowanie naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie wskazuje na wpływ zarzucanych uchybień na rozstrzygnięcie sprawy. Zarzut naruszenia wskazanego przepisu może być uznany za skuteczny tylko wówczas, gdy treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozwala na identyfikację motywów sądu pierwszej instancji, a przez to sprawa nie poddaje się kontroli instancyjnej. W niniejszej sprawie tak oczywiście nie jest.

Niezależnie od tego Sąd Okręgowy wyjaśnił, przynajmniej częściowo, dlaczego nie dał wiary zeznaniu świadka M. H.. Podważając wiarygodność zeznania Z. M. Sąd I instancji faktycznie nie wyjaśnił motywów tej oceny, jednakże trzeba stwierdzić, w kontekście zarzutów skarżącego odnoszonych do oceny tych dowodów, że żaden z wymienionych świadków nie miał wiedzy o pobiciu powoda, w szczególności o jego okolicznościach, zaś o fakcie tego pobicia obaj świadkowie dowiedzieli się od powoda.

Co do oceny samego faktu pobicia powoda przez współwięźnia Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje ustalenia i ocenę prawną Sądu I instancji, czyniąc ją integralną częścią własnego uzasadnienia.

Nie wiadomo przy tym, w świetle treści tego zarzutu, jakie środki miałyby być według powoda przedsięwzięte, by zapobiec konfliktom pomiędzy osadzonymi, czy takim incydentom, jaki dotyczył powoda. Podobnie rzecz się ma w sprawie zapobiegania samookaleczeniom powoda. Warto w tym aspekcie ponownie przywołać przeprowadzoną przed Sądem Apelacyjnym opinię biegłej z zakresu psychiatrii, w której wskazano na intencjonalność zachowań powoda, takich jak dokonywanie samookaleczeń. Nie sposób w takich okolicznościach przyjąć, że tego rodzaju zachowania powoda, realizowane przez niego rozmyślnie, miałyby skutkować odpowiedzialnością pozwanego Skarbu Państwa z tytułu naruszenia dóbr osobistych w związku z pobytem powoda w zakładzie karnym.

Ostatnią kwestią jest podniesiony w ostatnim piśmie przez powoda problem wysokości kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu. Trudno odmówić racjonalności argumentom powoda o nieadekwatności stawki tych kosztów do nakładu pracy pełnomocnika powoda w takich sprawach jak niniejsza, na co zwracano już uwagę w piśmiennictwie. Trzeba jednak stwierdzić, że wnioskujący o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu nie ma racji twierdząc, że powinny być one, w świetle powołanego rozporządzenia, ustalone przy zastosowaniu jego § 8 pkt 7. Byłoby tak, gdyby powołane rozporządzenie nie zawierało odrębnego wymienienia kategorii spraw o odszkodowanie lub zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności.

Na powyższe wskazuje także treść § 5 powołanego rozporządzenia, zgodnie z którym wysokość opłat w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę opłatę w sprawach najbardziej zbliżonego rodzaju. Należy wnioskować, że takie poszukiwanie, jak według wskazanej normy, nie znajduje podstawy gdy sprawa została określona w rozporządzeniu w § 14 ust. 1 pkt 26.

Na marginesie należy zauważyć, że Sąd Okręgowy przyznał pełnomocnikowi z urzędu, zastępującemu powoda, wynagrodzenie wręcz wyższe, niż dopuszczalne w myśl powołanego rozporządzenia. W świetle § 4 ust. 1 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 26 rozporządzenia wchodziła w grę co najwyżej kwota 180 złotych, powiększona o podatek VAT, zaś Sąd Okręgowy przyznał kwotę dwukrotnie wyższą.

Mając na uwadze całość powyższych ustaleń i rozważań należało oddalić apelację powoda, jako bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c. Zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej stanowi realizację zasady odpowiedzialności stron za wynik sprawy. W niniejszej sprawie nie mogło być mowy, w fazie postępowania apelacyjnego, o szczególnie uzasadnionym wypadku, stanowiącym podstawę do odstąpienia w całości lub w części od obciążenia powoda kosztami na rzecz strony przeciwnej. Powód musiał się liczyć z poniesieniem kosztów w razie przegrania sprawy, skoro zdecydował się na zaskarżenie wyroku, którego uzasadnienie zawiera wyczerpująco motywy, którymi kierował się Sąd I instancji oddalając powództwo. Wysokość zasądzonych kosztów ustalono na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c., przy zastosowaniu § 8 ust. 2 pkt 26 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.

O przyznaniu kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 4 ust. 1-3 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Artur Kowalewski Leon Miroszewski Zbigniew Ciechanowicz